

Asia: VN/34515/2024

Kommentointipyyntö: Sivistyksestä suunta Suomelle - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2040

1. Suomi on sivistyksen, demokratian ja tieteen vapauden edelläkävijä.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

3 vain osittain

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Korkeakouluyhteisöt ovat erittäin tärkeä uudistumisen voimavara, mutta sen nostaminen kaikista tärkeimmäksi väheksyy muita toimijoita yhteiskunnassa.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

2. Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

3 vain osittain

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Painotus on lähes pelkästään koulutustason nostossa, osaamistason nosto jää erittäin pienelle painoarvolle. Korkeakoulut mielletään vain korkeakoulututkinnon suorittaneiden lisä- ja täydennyskoulutuksen väyläksi, vaikka korkeakoulut voisivat vastata osaltaan muidenkin työikäisten osaamisen kehittämisestä.

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?
Ovatko toimet oikeita?**

3 vain osittain

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

SAK pitää tärkeänä koulutustason nostoa. Nyt esitettyä 60% prosentin tavoitetta ei perustella mitenkään. Toisen asteen koulutuksen kehittämistä sisältöjen ja koulutusmäärien osalta pitää tehdä laajemmin kuin pelkästään osana korkeakouluvisiota. Toisen asteen koulutuksella on paljon laajempiakin tavoitteita kuin pelkästään väylä korkeakouluihin. Suosituksissa on jatkuvan oppimisen rahoituksen ja ohjauksen uudistaminen. Tekstistä ei käy ilmi koskeeko se pelkästään korkeakouluja vai tarkoitetaanko laajemmin jatkuvaa oppimista. Uudistamisesta ei myöskään avata mitenkään. Näin kirjattuna tämä ei tarkoita mitään.

3. Luovat osaajat ja kunnianhimoinen tutkimustoiminta uudistavat yhteiskuntaa.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?
Ovatko toimet oikeita?**

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

On hyvä, että kansainvälisten opiskelijoiden ja tutkijoiden kiinnittymistä Suomeen nostetaan esille. Suosituksissa voisi olla vahvemmin kiinnittyminen osaksi yhteiskuntaa ja aktiiviksi kansalaisiksi, ei pelkästään tuottaviksi työntekijöksi.

4. Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuden osaamista: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?
Ovatko toimet oikeita?**

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

5. Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

Vision tavoitteiden ja toimenpidesuositusten kokonaisuus

6. Puuttuuko vision tavoitteista ja toimenpidesuosituskokonaisuudesta jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

-

Vision kokonaisuus ja muut osiot

7. Mahdolliset kommentit vision tilannekuvaan liittyen

Tilannekuva on sopivan tiivis. Siinä olisi voinut käsitellä kriittisemmin korkeakoulujen haasteita, esimerkiksi koulutuksen periytyvyyttä ja koulutuksen kasaantumista. Tilannekuva on oudosti raportin lopussa. Olisi luontevaa, että se olisi vision alussa, koska tavoitteet ja toimenpidesuositukset pohjaavat siihen.

8. Miten arvioisit visiota ja sen toimenpiteitä kokonaisuutena

Visiotyötä on tehty pitkään, mutta varsin suppealla joukolla. Jo valmistelun aiemmissa vaiheissa olisi ollut järkevää osallistaa yhteiskunnan eri toimijoita vahvemmin prosessiin. Visio käsittelee korkeakouluja irrallaan koko koulutusjärjestelmästä tai muilla koulutusmuodoilla- ja tasoilla on vain korkeakoulutusta palveleva välinearvo. SAK olisi odottanut kokonaisvaltaisempaa otetta. Vision kuuluukin olla ylätasoinen, mutta nyt siinä on sekä hyvin ylätason tavoitteita että pieniä yksityiskohtaisia muutosehdotuksia. Visiotyö on arvokasta, mutta korkeakoulutuksen kehittämiseen tarvitaan lisää työtä.

9. Muut kommentit

-

Heinikoski Mikko
SAK ry